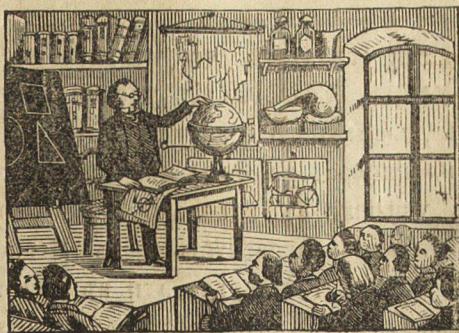

УЧИЛИЩЕТО
изда два пѣ
на мѣсеца
1 печат-
кож. Го-
шна цѣна
бдилащана
бѣло ме-
идиѣ. Спо-
ществова-
ята ставатъ
— годишъ.
исма не-
атени на
щата не
пріети.

Писма до урѣ
дника са ис-
пращатъ над-
писани Буку-
рещъ Страда
Ромулусъ под
Но. 16. А под
ниска за нови
спомощество
ватели По всѣ
дѣ въ Българ-
ско, става у
г. г. Братъ Р.
Блъскови въ
Шюменъ.

УЧИЛИЩЕ.

Урѣдникъ — Издатель Р. Блъсковъ.

Съдържаніе: За училищата у старо врѣме. — Описаніе на Учили-
щата въ Разградъ. — Сократъ Философъ. — Стихотвореніе и нѣщо
Недѣлнитъ училища въ нашенско. — Книжевность. — Различни.

УЧИЛИЩАТА У СТАРО ВРЕМЕ.

(Продълженіе отъ брой 12)

Отъ началото на третія вѣкъ са остановихъ развитѣ
епени по способността на професоритъ, представени чрѣзъ
гли академически, които са раздѣлихъ на отдѣлни учения
и *факултети*, въ сичкитъ науки на университета. А тия
епени сж назначавахъ на професора, който, за да встъпи
служба, трѣбаше да мине прѣзъ испити, правяни въ тър-
ственни събрания отъ учени мжжіе. И първій степенъ е
тъ *баккалаверъ*, а вторій *лиценціатъ*. Отъ първій степенъ
фесоритъ въ Парижъ са наричали *магистери* (*maîtres*)
въ Болоня — *доктори*. Отъ факултетитъ най-първи, както
най-старъ, е билъ факултета на свободнитъ искусства

да са распространи рѣдомъ у отечеството ни, и спомоществователитѣ му да наспорятъ, щото за напрѣдъ да го уголѣвимъ или да издава по-честичко на сѣкия форматъ. Ний ще глѣдаме още да бѣде съдържаніето му колко годѣ по-добро, и да хванемъ да помѣщаваме по отлични пѣща, щото полека лека да са парѣди както прилица, и да отговаря на званіето си. Но нека учителитѣ и други наши ученички Българе понанисватъ пѣщо, което тѣ отбератъ за хубавичко, и ний ще го помѣстимъ на радострце — ако сме прѣдприели издваніето на едно такъво съ списакіе, никакъ не мислимъ да бѣде то само наше (монополь), а органъ на сичкитѣ наши училища и учители.

Сжко молимъ по всежду училищнитѣ и читалищни настоятелства, да приканятъ нови спомоществователи и да ни евжтъ по колко книжки да имъ пращаме.

— Писма и дописки до издателя са прісмаѣ въ печатницата на Дунавската областъ въ Руссе.

ИЗДАТЕЛЪТЪ.

УЧИЛИЩЕТО ВЪ ДИВДЯДОВО.

Както злото трябва да са познава, да са исказва и да глѣдаме да са искоренява, тѣй сжко и доброто, отъ каква и да бы было страна, трябва да са проповѣдва и да са знае отъ сички, не за хвала, нѣ да са обсебва. Мень ми е драго, азъ го искамъ ние да сме тѣй щото повече работа да излиза отъ насъ, а не единъ красакъ и временни хвалби; нѣ като зная, чи сме въ незнаенъ още що вършимъ, не знаеме какъ да си добиемъ доброто, трябва добритѣ и полезнитѣ работи да са явяватъ на открито и да ни служатъ за примѣръ. — Азъ щѣ направя едно описаніе отъ урѣдѣтъ на Дивдядовското училище, кое, е достигнало до една степенъ въ напрѣдваніето си, принася плодъ, достигва малко много цѣльта си и, като го ублажавамъ, не могъ да го не представя като примѣръ на селскитѣ наши училища.

Добриятъ си урѣдъ училището е започнало още отъ 1858 г. тѣй щото днесъ селото можи навѣрно да са кажи, чи на сто тѣхъ петдесѣтъ тѣ знаятъ да попрочетатъ и да

позаписватъ работитѣ. Младата отрасль, т. е. младитѣ въ 25 години на долу сички почти са излѣзли отъ учили-то и съглѣдва са чѣ тѣ на времето си ще подзѣматъ още здраво работата на напрѣдванието и ще я потикнатъ още напрѣдъ. Освѣнь за своитѣ си, училището въ селото е по повече отъ 20 външни ученици, отъ кои днесъ нѣ-и си сѣ учители, а нѣкои си свѣщенници: единъ отъ Шю-енскитѣ взаимни учители, Г-нъ Н. Калепетровскій, е уче-къ отъ това училище.

Селото са брой не повече отъ 150 къщи Български; училището на всяко время рѣдовно са посѣщава отъ 80 ученици; тая година има 15 външни. Учителътъ са обдържа селската каса, коя не са подспомага отъ никаква външна помощъ, освѣнь помощъта отъ 10 Ав. жьлт. що имъ иди отъ М. Бенли.

За сичкийтъ си добрий урѣдъ—както днесъ можѣ да видѣ всѣкой посѣтителъ—училището е задължено на се-итѣ си и на добрийтъ си свѣщенникъ, Отца Захария. Ные кото и да искахме, колкото и да работихме неможахме равѣ нищо, ако да не помагаха, да не искаха горнитѣ.—*Из виждамъ примѣръ за нашитѣ училища, казваше ми-а година Г-нъ Дановъ, като посѣти училището, нѣкъвто ни всждѣ предлагашъ и по всждѣ желаяхъ да бѣди. ѣ Боже по всждѣ да са видимъ тѣй настанени и да имъ безъ да прекъсваме“!*

Училищното здание е сѣщо въликолѣпно, издигнато на око мѣсто; тѣй щото ученикътъ можѣ весело безъ тѣ-да стои и да си работи въ училището.

Училищната програма са свѣршва въ 7 години время, ѣлена на два отдѣла: въ първий отдѣлъ, въ първитѣ години ученикътъ са приготвюва да са усиља да можѣ едно да прочита да пиши и да поразбира сичко онова чете и пиши; у вторий отдѣлъ, въ послѣднитѣ четири ни ученикътъ позабѣченъ вѣчь залава на здраво изуч-ето на предмѣтитѣ, които ще му дадатъ потрѣбната храна рѣзъ животътъ.

Ето програмата:

(*facultas artium*) наричанъ днесъ филологически. Послѣ идвали: Богословски факултетъ, факултетътъ на право и медицински факултетъ. Сичкитѣ тѣя уредби испърво трѣбало да ставатъ съ дозволеніето и освятяваніето на папитѣ. Само отъ времето на императора Фридриха II забрахъ да са отварятъ висши училища съ императорско дозволеніе, както въ 1229 са отвори университетътъ въ Неаполъ. Първитѣ професори въ университетитѣ, както и въ другитѣ училища, не сж са плащали отъ правителството, а отъ благоволна контрибуція на тѣхнитѣ слушатели. Тѣхнитѣ жалованія вѣзохъ въ редъ едва въ началото на шестнадесетій вѣкъ, но тогава тѣй сж били задължени да правятъ публични курсове безъ платенно.

Преди изнамѣрваніето на книгопечатницата, преподаваніята изискували повече време, понеже професорътъ е билъ длъженъ да диктува на ученицитѣ сичкитѣ науки рѣчь по рѣчь, но когато започнахъ да са печататъ ръководства на наукитѣ, ученіето са олесни и зе единъ много по-успѣшенъ вървежъ.

Англія и Испанія не изгубихъ много време, и зехъ да подражаватъ Франца и Италія. Само Германия и сѣвернитѣ страни оставахъ благодарни съ тѣхнитѣ училища при нѣкои мѣнастири или катедрални черкви, или пъкъ испращаха ученици да елушатъ по-горне ученіе въ Франца или въ Италія. Едва въ четринадесетій вѣкъ започнахъ и тѣй да се въздигатъ висши училища.

Ето по-главнитѣ основанія на университетитѣ у Европа.

Въ Франца, отъ 1223 до 1792 били сж въздигнати до 17 университети въ поглавнитѣ градове, като: въ Тулуза, въ Момпелія, въ Ліонъ, въ Орлеанъ, въ Греноблъ, въ Бордо и прч.

Въ Италія, отъ 1158 до 1812, сж били открити до 2

университети, а именно въ Балоня, въ Падуга, въ Неаполъ, въ Пиза, въ Павія, въ Туринъ, въ Флоренція, въ Миланъ и прч. Отъ тѣхъ много са затворихъ или отслабнахъ.

Въ Испанія, отъ 1250 до 1596 сж били отворени 16 университети, а именно първо въ Валеція (1250), послѣ въ Саломонска, въ Валадолидъ, въ Сарагоса, въ Алкала, въ Севила, въ Гренада и прч.

Въ Англія, до 1825 имало е само два университета, въ Оксфордъ и въ Камбриджъ. Въ 1825 едно [свободолюбово и ученолюбиво дружество отворило е съ акціи университета въ Лондонъ. Въ Шкотія е имало четире висши училища: въ Сент-Андревъ, основанъ на 1412; въ Гласковъ — на 1454; и другитъ два въ Единбургъ и въ Абердеенъ. Въ Ирландія е имало единъ само университетъ въ Дублинъ.

Въ Нѣмцко. Първій университетъ въздигнатъ въ тѣзи страна е билъ университетътъ въ Прага, основанъ на 1348, който е и първо славенско висше училище. Въ него са втичали отъ разни страни студенти, които сж черпали високото въ онова време учение, и до началото на петій вѣкъ броятъ на учащитъ са въ него достигналъ до 2000. Той е далъ ученитъ мъжѣ които основавахъ старата Чехско-славенска литература, която съ време достигна да бжде една отъ богатитъ литератури европейски, а между славянскитъ — най първа още до днесъ. Слѣдъ него сж били въздигнати университетитъ въ Вена (1365), въ Колоня (1385), въ Хейдербергъ (1386), въ Липска (1409) и прч. До 1810 година, въ която са отвори университета въ Берлинъ, въ всичко Нѣмско сж били въздигнати до 40 висши училища, отъ които много сж пропаднали испослѣ.

Въ Полша, първій университетъ е билъ въздигнатъ въ Краковъ на 1364 отъ Казимира великаго, но едва на 1401 са е турилъ въ дѣйствиѣ отъ Загелана. Като вторій славенски университетъ слѣдъ Пражкія, той е билъ дълго време

срѣдище на сѣантифическій животъ на Полша и разсадникъ на богатата Полска литература. Езуититѣ сѣ работили много време противъ неговото сѣществуваніе, додѣ най-послѣ сполучихъ да го онищожатъ. Едва на 1817 той достигнѣ пакъ първото си цвѣтуше сѣстояніе и на 1833 опита голѣми моди факація. Той притежѣва една отъ най-знаменититѣ библиотеки, която обема повече отъ 50,000 волума, сѣ едно важно сѣдържаніе отъ полската литература, и едно голѣмо количество отъ рѣкописи; той има още и единъ кабинетъ за природната исторія и една ботаническа градина. Друго висше училище въ Полша бѣ основано у Варшава на 1816, но биде онищожено на 1833.

Въ Руссія, университетътъ въ Дорматъ е билъ въздигнѣтъ на 1632. Другъ университетъ е билъ основанъ въ Лбо, на 1600, който испослѣ е билъ пренесенъ въ Гелсингфоръ около 1827. Университетитѣ въ Москва и въ Вишна сѣществуватъ отъ 1803.

Други университети въ Европа сѣ били основани:

Въ Оландія, университетътъ въ Лендъ, на 1575; въ Гронингъ, на 1614. Въ Данія, единъ самъ университетъ въ Копенхагъ, основанъ на 1475. Въ Швеція два, единъ въ Упсала (1476) и други въ Линдъ (1666). Въ Норвегія единъ, и то въ Християнія (1811).

Отъ сичко това може да са види какъ просвѣщеніе въ Европа са е распространявало чрезъ училища и университети тогазъ, когато у насъ не сѣ били никакви училища, освѣнъ проститѣ онѣзи келійки, дѣто ученицитѣ, наричани даскалчета, насѣдали около — връзъ, долу на земята връхъ по на една постѣлчица, и даскалтѣ сѣ дълга прѣчка въ рѣка е викалъ непрестанно: „Дѣ, бре! учѣте!“ — Какво да учятъ? — Каквото не разбиратъ: часловецъ, псалтиръ, святче, или *алфа вита, патеръ имонъ и пистео исена*... Такива сѣ били училищата и такъво е било ученіето у насъ.

А възпитаніето и моралътъ състоялъ въ фалангата, накачена предъ учитѣ на ученицитѣ вмѣсто правоучителна таблица!. Би било излишно да описвамъ тукъ тѣ наши училища, кога днесъ сѣки единъ ги знае и по нѣйдѣ още и до днесъ може да ги види съ учитѣ си.

Кога Европа бѣше вече попълнена съ своитѣ първоначални училища, гимназії, пансіони, лицей университети, нормални, реални школи, търговски, политехнически и други училища, едва ній започнахме да си отваряме икономическитѣ взаимни училища, на които системата е вече престаряла и уже умрѣла, а ній са още о нея държимъ, за да не оскоримъ у насъ вървежа на просвѣщеніето, а да стоимъ сѣкоги назадъ отъ другитѣ народи.

При тѣ взаимни училища у по-главнитѣ градове има и по едно тѣй наричано горньо или класическо училище, дѣто са преподаватъ много науки като: Грамматика (изучвана изусть отъ кора до кора, безъ никакви упражненія); географія (политическа, физическа и математическа(!?); аритметика, алгебра, геометрія, физика, риторика, логика, нравствена философія, Богословіе, природна и всеобща исторія, търговско ръководство и др. Но злото е, че ній нѣмаме още напечатани на езика си ръководства за сичкитѣ тѣ науки, а повечето отъ тѣхъ са преподаватъ споредъ както самъ учителятъ ги одобрява за себе си. И това е едно отъ най-голѣмитѣ спѣнки, които възпиратъ напредъка на народното ни просвѣщеніе.

БРАИЛА 8 Іануарія 1871.

Д. П. Войниковъ.

ОПИСАНІЕ НА УЧИЛИЩАТА ВЪ РАЗГРАДЪ.

1. Сичкитѣ училища у града сѣ 4, отъ които 2-тѣ сѣ мъжки и 2 дѣвически. Отъ мъжкитѣ едното е основно и едно класическо; тѣй и дѣвическитѣ. — И четиретѣ училища сѣ въ черковнія дворъ *).

2 *Числото* на сичкитѣ ученици у града възлиза до 330, отъ които само момчета има 210, а момичета 120. Отъ момчетата 135 посѣщаватъ основното училище, а 75 — класическото; момичета въ основното училище има 80 и въ класическото 40.

3. Ученицитѣ у основното мъжско и дѣвическо училища сѣ разпорѣдени на три отдѣленія; ученицитѣ у класическото мъжко училище са дѣлятъ на три класа, и класическото дѣвическо — на три класа. Помѣжду ученицитѣ отъ класическото мъжко училище има и нѣколко селенчета изъ окръжността.

4. Сичкитѣ Учители и Учителки сѣ 5: трима Учители и двѣ учителки; отъ учителитѣ двамата прѣподаватъ у класическото училище и единъ у основното; учителкитѣ една у класическото и една у основното. Имената на учителитѣ: Д. В. Храновъ, Никола Димитровъ, които сѣ у класическото училище, а Д. Николовъ у основното; учителки: Г-жа Аика Николова у кл. училище и Неранза Георгева у основното.

5. *Прѣподаваемитѣ прѣдмѣти у основното училище:* На I-то отдѣленіе учятъ познаніе на буквитѣ, сричаніе, писаніе и цифри; на II-то отдѣленіе, свободно прочитаніе, молитви, писаніе и численіе; на III отдѣленіе, прочитаніе съ обьясненіе на прочитаното, *Св. Исторія, Кратки познанія отъ Землеописаніето, практическо изучаваніе* на 4-тѣ прости дѣйствія отъ числителницата и краснорисаніе. У класическото мъжко училище учатъ: 1) *Закомъ божіи* (Св. Какихизитѣ), 2) *Българ. Грамматика* 3), *Землеописаніе,*

*] Въ Разградъ има една чѣрква Св. Никола.

ПРОДЪЛЖЕНИЕ ОТЪ ПИСМЕННИ УПРАЖНЕНИЯ.

СЕЛЯНИНЪТЪ И СЫНЪ МУ.

ПРѢДМѢТЪ.

Нукой селянинъ ималъ сынъ лѣшко: той го завежда единъ день въ градътъ, по пѣтятъ, сръщаніе на голѣмо куче. Чуденіе на бащата, не е толкози голѣмо, повтаря лѣшко; и тогазъ расказва на баща си, че прѣзъ денъ си видѣлъ едно, което было голѣмо. Като конь — туй не е чудно, челѣкъ вижда таквизи извъпрѣдни нѣща; и, отъ своя страна бащата расказва на момчето, че трѣба да преминѣтъ единъ мостъ прѣди да влѣзатъ въ градътъ; на мостътъ има статуя на Истината, която смазва главата на тѣзи, които слѣдъ като сѣ слѣгвали, сѣ минували отъ прѣдъ ѿ! Трепетъ на момчето; завръща са малко по малко връхъ то, което е казало: кучето не бѣше поголѣмо отъ магаре... Магаренце.. при приближаваніето на мостътъ, затуленъ още отъ очи имъ отъ много дървета ще са спрѣ и ще исповѣда най-сѣтнѣ на баща си, че е слѣгаль. Урокъ отъ бащата: Истината е богъ, който наказва рано или късно слѣжцитѣ.

Развитъ Прѣдмѣтъ.

Нѣкой селянинъ ималъ единъ сынъ, и този сынъ ималъ една лошава погрѣшка: всякой пѣтъ лѣжѣлъ. И тѣй единъ день, когато бащата отивалъ въ градътъ скивнало му да заведе сына си: този послѣдніятъ никогі не былъ излѣзвалъ изъ селото си. Като вървели, нашитѣ пѣтници сръщили едно твърдѣ голѣмо куче. Бащата волно са чудѣлъ на рѣстътъ му. И не е толкози голѣмо, казало момчето; азъ прѣзъ денъ си видѣхъ едно, което бѣше високо колкото твоятъ конь. — Туй може да бѣде, повторилъ бащата; челѣкъ вижда таквизъ извъпрѣдни нѣща. Въобрази си, че прѣди да са влѣзе въ градътъ, минува са прѣзъ единъ мостъ, и че връхъ този мостъ има една голѣма камѣнна жена, която прѣдставлява Истината. Хората, които сѣ слѣгвали прѣзъ денятъ, много са вардятъ, кога минуватъ този мостъ; защото статуята привлича къмъ себе си лѣжецѣтъ, и му сма-

зва главата съ тѣжката си рѣка.“

Момчето не отговори, нѣ начина да трепери съ сичкитѣ си стави. При гуй, слѣдъ като мълчѣ нѣколко минути, то захванѣ: „Охъ! Какво куче! Высоко колкото твоятъ конь, туй е малко нанадено, нѣ имаше колкото едно магаре. Да, да, едно магаренце,“ прибави то слѣдъ нѣколко стѣпки. „Туй е още по сходно каза селянинътъ; нѣ ты ще видишь камънната жена. — Кажи ми бако, казало момчето съ единъ неспокоенъ тонъ, мостътъ още много данечъ ли е? — Слѣдъ тѣзи дървета, които ниго затулять.“ На тѣзи думи момчето тозъ часъ са спира.“ Е, добръ, му казалъ селянинътъ, страхъ ли та е? — Да, бако. — И защо тѣй? — Защото тозъ часъ слѣгахъ; сега като размислихъ, струвами са, че кучето не бѣше по голѣмо отъ друго. — Нека този урокъ ти бѣде полезенъ, сыне мой, казалъ селянинътъ като го одобрилъ. Нѣма камънна жена на мостътъ; нѣ знай че Истината е Богъ, и че той наказва рано или късно тогози, който го обижда чрѣзъ лъжата.

Стефанъ И. Поповъ.

УЧИТЕЛЪТЪ

отъ надѣлното училище.

Утрѣ недѣля, праздниченъ день;
Врекохъ ся на моитѣ другари,
Да отидимъ сички до единъ
Пакъ тамъ на студентѣ бунари.
Дѣто ходимъ сѣвга на разходъ
Ный сички млади и стоимъ тамо
Отъ сутринъ до слънце на заходъ
И прекарваме времето харно.
Но що думамъ азъ? азъ забравихъ
Утрѣ ѣ редъ учитель да стана,
Бѣхъ забравилъ; добръ ся сумихъ.
Дѣ умъ дѣ! посраменъ щѣхъ остана
Предъ моитѣ друзи, които съ менъ
Дадохъ обрикъ и честно слово,

Да учимъ бѣдни, праздниченъ день
Тамо да ходимъ сякій редовно.
Ще искамъ прошкѣ, ще мя простятъ,
Дѣто отъ този разходъ останахъ
Но да остана отъ своя рядъ,
Туй съвѣстьта ми не ми прощава.

*

Пролѣтно време; въздухътъ чистъ,
На сякадѣ природа засмѣна.
Райска миризма отъ сякой листъ!
Осѣщашъ и не мож' ся нарадва.
Въ сяка полянка поглѣдни виждъ
Цѣвнало цвѣте, толкова красно
И по на тамъ колкото вѣрвишь
Сичко весело подъ небе ясно;
Тамъ на далече зеленъ баиръ
Въ височинитѣ гора зелена,
Доло въ полето лъщѣй ся виръ —
Бистра рѣчици — вода студена;
Сенчасти дървѣя кждѣто щещъ,
Росна морава ся распотила;
Тамо, тамо! животъ да живѣшь
Преспокойно, въ дивата природа.
Ты ще чувашъ отъ сждѣ гласъ
Въ тази безгласна усойна глуха
И ще ся чудишъ на сякой частъ
Въ тази разходка, думамъ, пріятна!

*

Тъзи разходкѣ въ тозъ хубавъ день
Ази оставихъ все доброволно
И пакъ ся считамъ да съмъ блаженъ
Че струвамъ дѣло богугодно.
Ето до сега толкова дни
Училището какъ посѣщавамъ
И на сироти ученици.
Цѣлинкій день уроци предавамъ.

Тѣзи службѣ, като священь длѣгъ,
 Азъ изпълнявамъ твърдѣ охотно,
 Не ми дотегна ни единъ нѣтъ
 Ето го защо — то е природно;
 Защот' намирамъ въ своя душа
 Приличнѣтъ душевнѣ награда
 И тѣй какъ да ся неутѣшѣ,
 Туй като глѣдамъ владѣй въ народа;
 Толкози ревностъ да има всякъ,
 Който желае да учи книга
 Да ся научи да стане челѣкъ
 Гражданинъ, и умътъ му да стига?

(Кисимовъ)

Нашій пріятель е нагласилъ, види са, горнитѣ стихове съ намереніе да подкани младежитѣ въ нашенско да са завзематъ съ присърдце за натѣкменіето на недѣлнитѣ училища. Желателно е наистина да има рѣдомо такива училища, дѣто по-ученичкитѣ момци да отдѣлятъ по нѣколко часове въ празнични дни за да прѣдаватъ по нѣкакъвъ си прѣдмѣтъ, което прѣподаваніе би било не малко и въ тѣхна полза; защото додѣто нѣкои учи другитѣ, научава и себе си. Какво добиватъ отъ разходкитѣ, или да са излѣгатъ недѣленъ день у дома? Но тѣзи грижѣ трѣба да зематъ читалищнитѣ настоятели, които да приканятъ способнитѣ за таковото прѣдпріятіе младежи, та да прѣдаватъ по нѣкои нѣтъ, на уречено врѣме, въ недѣлното училище.

Въ това отношеніе похвали сж нашитѣ съотечественици у Видинъ, спортѣз както са види отъ едно писмо, помѣтено у В. Македонія брой 19. Тамкашното читилище било най-добръ урѣдено, и недѣлното имъ училище напѣдвало, засилвано отъ ревностнитѣ младежи, които залѣгали да го нареждѣтъ, дѣто и мало и доволно ученици.

Ето какъ е напечатано въ „Македонія“:

„У Видинъ има и „Читалище“ и съ голѣмо задоволство слушахъ за благодарнитѣ мѣрки, които щеніе да превзема. Именно слу-

шахъ, че штелo да поддръжа нѣколко селски дѣца въ училиштето Видинско, да ставатъ подире учители, сѣко на своето си село, а тъй и че штелo да се погрижа штото по сичкитѣ сегашни училишта селски да се изменатъ наустницитѣ съ граждански книжки. . . . Но найглавното нѣшто, което ми направи впечатление у Видинѣ, бѣше недѣлната школа. Не знаешъ колкото ми бѣше драго, като гледахъ самъ съ очи въ три стаи 250 душъ калфи и чираци да се учѣтъ да четѣтъ и да пишѣтъ. Азъ забѣлежихъ, че у Видинцитѣ има развита свѣсть; гражданството наистина заслужва похвала; като разбразало колко хубаво нѣшто ѣе да сѣ и слугитѣ му снабдени поне съ прѣвитѣ елементи на образованието — четенѣто и писанѣто — позволява имъ да отиватъ по нѣколко часове на училиштето, а съ това имъ дава и прилука да се приготвятъ за по честито бѣдѣште.

КНИЖЕВНОСТЪ

Излѣзла е отъ печатъ Книжка: **ВЪЦАРЯВАНІЕТО НА КРУМА СТРАШНИЙ**, *Историческа Драма въ три дѣйствиѣ съ прологъ* отъ Д. П. Войникова. Намира са за продажъ у съчинителя въ Браила, и въ Букурещъ у народната печатница „Отечество“.

Сега са туря подъ печатъ и друга една книжка: **КРИВОРАЗБРАНАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ**, *смѣшина позорищна игра въ петъ дѣйствиѣ*, написана отъ сѣщяго.

Въ Браила е напечатана книжка: **ПОМАГАЧЪТЪ безъ помощъ**. *Комедія въ 2 дѣйствиѣ ото Коце буе*, прѣводъ отъ Нѣмски (неказва кой е прѣводачъ).

Изъ печатницата на Х. Д. Паничкова въ Браила, поевява са сегисъ тогисъ смѣшенъ листъ, *Хитъръ Петъръ*. Прѣзъ тѣя дни пакъ искочи на два пѣти, по-укокоренъ — първо 46 брой, а подирѣ 45 — и това е смѣшно хѣ! Види са че „Хитъръ Петъръ“, съ хитрината си, като разбралъ какво сега свѣтътъ отива сѣ наопаки, трѣгналъ и той мутавчиската. Съ тойзи си вървежъ той ще стигне до крива пѣтя, както „Пѣтникътъ“ и други български вѣстници. **ПРОКОПСІЯ!**

РАЗЛИЧНЫ

Прочитае У „Млада Србадія“ (поврѣменно списаніе, издавано въ Бѣлградъ).

„У Баян Кратина, що лѣжи между Харватско и Словенія, една жена дала испитъ на *Числителница* и *Землеописаніе*, и отрѣдила са за пошарка. Тойзи почетѣкъ не ще остана съ толкосъ.“

— „Въ правителствената Книгопечатница у Бѣлградъ, управителтъ Ст. Райчевичъ освѣнъ дѣто е повѣрилъ нѣкои си работи на жени, изучилъ е іоше нѣколко момичета да нарѣждѣтъ букви (на словослагателство). — Историѣта на Дрепера, прѣведена отъ М. Ракичъ, щѣла да излѣзе, за първъ пѣтъ, отъ женски рѣчѣ.

ПОДАРЬЦИ

БУКУРЕЩЪ. Негова милостъ Г-нъ Ганчо А. Григоровъ подарява два екз. отъ „Училището“: 1 за читалището и другий за дъвическото Училище въ отечеството си Сопотъ.

РАЗГРАДЪ. Г-нъ Ване Стаматовъ подарява 1 екз. за читалището у Ески-Джумая. Г-нъ Кжичо Ивановъ 1 за училището въ колибитъ Тънки-Ржтъ (Бебрево). Г-нъ Юрданъ Цанковъ отъ Александрия — за мжж. училище въ Разградъ. Г-нъ Ив. Стояновъ сжщо за дъвическото училище. — Г-нъ Д. Пенковичъ подар. за училището въ Ново-село (Разградско). Г-нъ Стане Кръстевичъ 1 екз. за читалището у сжщето село.

 Съ този брой „Училището“ стжши у второто си 6-мъсеіе, а повечето отъ абонатитъ іоше не са ни внесли стойността. Ній си казахме правото, че нѣма отдѣ да са надѣваме, освѣнъ на еднитъ спомоществователи, които имахъ добрата воля да ни насърдятъ съ испращаніето на почитнитъ си имена — много малко, колкото сж вече, стигатъ за да доискараме годичата. — Но сега що да кажемъ кашо отъ нѣидѣ си ни пишжтъ, че не били събрани сичкитъ, а нѣкои са потаятъ? — И за толкозь нѣщо ако са оплаче нѣкой че не може да плати, то е и отъ Бога грѣхота и отъ хораши срамота.

Споредъ това, и по друга нѣкоя си причина, иджій брой на „Училището“ може да са позабави и да излѣзе до кждѣ Петровденъ; защото трѣбва да приберемъ вересіитъ и да са нагласимъ добръ каквото стѣнѣ да слѣдваме редовно и да си глѣдаме работата безъ удумваніе. И тѣй молимъ нашитъ настоятели повсжду да подканятъ които не сж си платили и да ни внесжтъ партиѣ, колкото е възможно поскоричко, та да не чакаме отъ днесъ за утрѣ и да мжмратъ онія спомощесивователи, които си платихъ у вртѣме и съ тѣхната подпорка „Училището“ можѣ да са удържси до сега.

Урѣдникжтъ.